

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, 32-ste zondag door het jaar¹

Eindelijk is Jezus in Jeruzalem, de stad waarnaar hij lang onderweg is geweest, de stad van zijn hart. Een stad als een ideaal: een plaats waar mensen hoe onderling verschillend ook in vrede naast elkaar bestaan. De naam 'Jeruzalem' betekent: stad van salem, shaloom, stad van de vrede. Wat een ideaal. Jezus leefde ervoor en zijn openbare leven was een grote reis naar die stad van vrede, letterlijk en figuurlijk.

Eindelijk is Jezus in de stad van zijn hart.

Van een stad kun je gaan houden en je kunt haar zelfs idealiseren. Dat gebeurt ook in onze tijd wel een beetje. Vorige week zondag werden er mooie woorden gesproken in de Nicolaasbasiliek, door de burgemeester van de hoofdstad, ter gelegenheid van het 750 jarig bestaan en door onze bisschop: die van Haarlem-*Amsterdam*.

(Tussen haakjes:

Ooit werd Amsterdam gesierd met de titel 'Jeruzalem van het Westen'. Die titel had de stad in en na de oorlog verloren en - hoe tragisch - deze week nog eens.)

De aardse stad is niet het einde.

Christenen zien uit naar het nieuwe Jeruzalem van omhoog, de uiteindelijke stad van vrede waarnaar wij onderweg zijn.

Jezus hield van Jeruzalem met zijn prachtige tempel, haar verheven liturgie, de mooie zang tijdens de offers, de psalmen, de hymnen, de liederen. Zoals ook wij ervan genieten met onze kwaliteitskoren.

Eindelijk is Jezus in Jeruzalem.

¹ 1Koningen 17, 10-16; Hebrëen 9, 24-28; Marcus 12, 38-44

Hij gaat naar de tempel.

Maar hoe heilig die ook is, ook deze is mensenwerk.

Pittige woorden spreekt Hij tot de mannen in lange gewaden, die zich graag omringen met mensen die hen eerbiedig groeten, de beste plaatsen geven. Een streng oordeel zal hen treffen. Zij gaan voor de buitenkant, de eer, de mooie plaatjes, de beste plaats en zien voorbij aan wie gedwongen de laatste plaatsen innemen.

Bij de tempel, in de voorhof, komen de gelovigen om hun gaven te brengen. Een soort van collecte, zoals ook wij die houden. Dat is een serieuze zaak. Het gaat hier vooral om onze innerlijke gezindheid, hoe u en ik hier zijn, met heel ons hart, of omdat het af en toe nu eenmaal moet. Ons hart, daar gaat het om. Maar onze gaven betekenen ook iets. Zij houden dit enorme huis, deze tempel in leven. Deze tempel die in stand wordt gehouden door ons, die zelf ook tempels zijn, woonplaatsen van Gods Geest, bij het doopsel en vormsel ontvangen.

In de tempel van Jeruzalem werden dagelijks dieren geofferd aan de ene Heer en God, wierook werd geofferd, geld gedoneerd. Er was groot godsdienstig vertoon, ook van geestelijken die niet zozeer met God en de mensen als wel met *zichzelf* bezig waren, met hun indrukwekkende outfit, zoekend hoe zij zichzelf konden verrijken, zelfs op kosten van de weduwen, die toentertijd weerloze, welhaast rechteloze vrouwen, van wie zij 'de huizen opsloeken.'

“Allen wierpen ze er iets in van hun overvloed maar zij offerde van haar armoede al wat ze bezat, alles waar ze van leven moest”.

In de grondtekst lees je: 'zij offerde heel haar leven.'

Dat is de eerste betekenis van het woord dat daar staat.

Vervolgens betekent het ook: levensonderhoud.

Maar wie heel zijn levensonderhoud geeft, offert ook haar leven zelf.

Zoals ook die arme weduwe van Sarefat uit de eerste lezing.

Waarom offert de arme weduwe naar wie Jezus kijkt? Aan haar natie, haar volk, haar vorst?

Nee, zij offert het aan de tempel, aan het huis van de ene Heer, aan de geloofsgemeenschap. Jezus ziet het en het moet Hem diep ontroerd hebben.

Jezus heeft zojuist een lange reis achter de rug naar Jeruzalem, naar de tempel. Ons verhaal speelt zich af in de dagen na zijn intocht in de stad, vlak na Palmzondag. Het zijn zijn laatste levensdagen. Het ware offerlam wordt niet in het tempelgebied geofferd, maar als een outcast, buiten de stad.

De tweede lezing, de Hebreeënbrief spreekt erover. Hij offert niet het bloed dat niet het zijne is, dat van dieren, maar toen het erop aan kwam gaf Hij Zichzelf, zijn leven, voor de tempel, voor de gemeenschap van de gelovigen, voor de mensen.

Jezus herkent Zich in die weduwe. Zij is in heel dat tempelgebied de enige die zich priesterlijk gedraagt. Zij pronkt niet met haar geloof zoals de schriftgeleerden in lange gewaden. Die weduwe brengt de ware en enige gave die ertoe doet: *zichzelf*. Zij handelt zoals Jezus, de hogepriester. Ook al mag zij als vrouw het heiligdom, de tempel niet binnengaan.

Volgende week zondag, de Dag van de armen, hebben wij als parochie aandacht voor de parochiële caritas. Morgen, maandag, 11 november vieren we sint Maarten, die zijn mantel deelde met de arme medemens langs de kant van de weg; die uiteindelijk heel zijn leven gaf voor de opbouw van de geloofsgemeenschap. Niet meer de helft van zijn mantel, maar héél zijn leven. Hij ontdekte dat daarin het ware geluk schuilt, de toekomst van de kerk en de wereld. Dat leerde de soldaat Martinus. Een ongewapend leven. Zoals die weduwe: jezelf geven. Ons enige wapen, schrijft Paulus ergens, is de liefde: *caritas als wapen* in de strijd om gelovig, hoopvol leven, in onze zoektocht naar een nieuw Jeruzalem, waar gerechtigheid zal heersen.
Amen.

pastoor Nico van der Peet